

לשכת הייעוץ המשפטי
טלפון: 02-5428150
פקס: 02-5898762
כ' באייר, התשפ"ד
28 מאי 2024
מספרנו: 46640224

רח"ט מבצעים

ר' אג"מ
ס' ר' אג"מ
יועמ"ש

הנדון: הנחיות יועמ"ש, הנפת דגלים ושלטים במחאות

כללי

1. כידוע חירות האסיפה והתהלכה הוכרו כחירויות יסוד והן חלק ממימוש זכות היסוד לחופש הביטוי.
2. חירות ההפגנה נועדה, בין היתר, לאפשר למיעוט להביע דעות בלתי מקובלות, אם על הממשלה ואם על הציבור, לרבות ביקורת או מחאה על מדיניות או החלטות של רשויות ציבוריות (ר' ס' 13ב להנחיית היועמ"ש לממשלה 3.1200 – חירות ההפגנה).
3. אחת הדרכים המקובלות למימוש חופש הביטוי במסגרת אסיפות ותהלוכות הנה הנפת שלטים ודגלים.
4. בהתאם להוראות הדין, אין במשטרת ישראל הנחיות האוסרות על מוחים להביע עמדה פוליטית כזאת או אחרת, בין אם בדרך של נשיאת שלטים ובין אם בקריאת סיסמאות על בסיס תוכן הדברים.

דגלים או שלטים אשר הנפתם מהווה עבירה פלילית

5. במקרים המפורטים להלן, ניתן למנוע את הנפת הדגלים או השלטים, שכן הנפתם עולה לכאורה כדי עבירה פלילית.
6. **דגל של ארגון טרור**. בהתאם לסעיף 24 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016, הנפת דגל של ארגון טרור באופן המהווה הזדהות עמו או בנסיבות שבהן יש אפשרות ממשית שהדבר יביא לביצוע מעשה טרור או עבירה לפי סעיפים 22, 23, 25 או 29 לחוק, מהווה עבירה פלילית וממילא ניתן לבצע אכיפה ולמנוע את המשך ביצוע העבירה.

7. **שלטי הסתה**. הנפת שלטים אשר תוכנם עולה כדי עבירת הסתה לאלימות או לגזענות עולה לכאורה כדי עבירה פלילית כמשמעה בפרק ח' סימן א1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ולפיכך, במקרים המתאימים, ניתן לבצע אכיפה ולמנוע את המשך העבירה.
8. נזכיר, כי בהתאם להנחיית פרקליט המדינה 14.12 פתיחה בחקירה בעבירות אלה מחייבות אישור מוקדם של פרקליטות המדינה.

דגלי אש"ף

9. ההנחיה התקפה בנושא הנפת דגלי אש"ף ניתנה מטעם היועמ"ש לממשלה במספר מקרים במהלך השנים ובפרט באמצעות מכתבו של המשנה ליועמ"ש לממשלה מיום 1.9.2014. הנחיה זו הוצגה לציבור פעמים רבות במהלך השנים ואף נקבעה בפסיקת בית המשפט העליון. לאחרונה הנושא נדון שוב בבג"צ 1386/22.
10. בהתאם להנחיה האמורה, הסרת דגלי אש"ף יכולה להתבצע באחד המצבים הבאים:
- א. כאשר קיים חשד ממשי כי הנפת הדגל מהווה הזדהות עם ארגון טרור (בהתאם לחוק המאבק בטרור, לעיל). נקבע, כי ההנפה כשלעצמה אינה מהווה הזדהות עם ארגון טרור ונדרשת אינדיקציה נוספת לכך.
- ב. כאשר קיימת הסתברות גבוהה שהנפת הדגל תוביל להפרה חמורה של שלום הציבור (בהתאם לסעיף 82 לפקודת המשטרה).
11. ההחלטה מתי אירוע קונקרטי של הנפת דגלים עולה כדי מעשה של אהדה או עידוד למעשה טרור או מתי הוא עלול להביא להפרה חמורה של שלום הציבור או לאפשרות ממשית להביא לביצוע של מעשה טרור, היא הערכה מבצעית של מפקד המשטרה בהתאם לנסיבות קונקרטיות.

שלטים עם מסרים פוליטיים

12. כאמור לעיל, בהתאם להוראות הדין, אין במשטרת ישראל הנחיות המונעות נשיאת שלטים הנושאים מסרים פוליטיים כאלה או אחרים ואין הנחיות האוסרות על מוחים להביע עמדה פוליטית כזאת או אחרת, בין אם בדרך של נשיאת שלטים ובין אם בקריאת סיסמאות על בסיס תוכן הדברים.
13. בנוגע לסמכות שוטר, יש לוודא את התקיימותן של "נסיבות שיש בהן כדי לעורר להפרעת השלום" נכון לנסיבות הקונקרטיות. כפי שנפסק לא פעם, החשש להתנכלות כלפי המפגינים אינו מצדיק כשלעצמו פגיעה במימוש זכותם להפגין, ועל המשטרה לפעול במאמץ סביר בכדי למנוע את ניסיונות להתנכלות.

14. יש לתת את הדעת לכך, שסמכות זאת קיימת רק ביחס לדגל או סמל ולא ביחס לשלטים באופן כללי. בנוגע לשלטים באופן כללי, יש לאפשר למוחים להניף שלטים עם מסרים פוליטיים, גם כאשר מדובר במסרים ביקורתיים ואף מתריסים.
15. בכל מקרה של ספק ניתן כמובן להתייעץ עמנו.

בברכה,

עו"ד מיכאל פרנקנבורג, סנ"צ
רמ"ד אג"מ יועמ"ש

העתק: